

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, dnia 16 kwietnia 2013 r.

l.dz. 160/KRIA/2013

Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

Departament Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa

ul. T. Chałubińskiego 4/6

00-928 Warszawa

Dotyczy sprawy: Projektu rozporządzenia zmieniającego Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów: wniosku o pozwolenie na budowę, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane i decyzji o pozwoleniu na budowę z dnia 23 czerwca 2003 r. (Dz.U. Nr 120, poz. 1127), (projekt z dnia 4 kwietnia 2013 r.)

Organizacje samorządu zawodowego i gospodarczego oraz stowarzyszenia naukowo – techniczne działające na rzecz projektowania architektonicznego oraz budownictwa, **reprezentujące POROZUMIENIE B-8: Polska Izba Inżynierów Budownictwa, Izba Architektów RP, Polska Izba Urbanistów, Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Stowarzyszenie Architektów Polskich, Towarzystwo Urbanistów Polskich, Izba Projektowania Budowlanego i Stowarzyszenie Geodetów Polskich Geodezyjna Izba Gospodarcza**, przedstawiają - w związku z pismem z dnia 9 kwietnia 2013 r. (Nr BP-1m1-020-2(3)/13) - wspólne ujednoczone stanowisko wobec projektu (z dnia 4 kwietnia 2013 r.) rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów: wniosku o pozwolenie na budowę, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane i decyzji o pozwoleniu na budowę z dnia 23 czerwca 2003 r. (dalej jako „projekt rozporządzenia”).

Na wstępie członkowie Porozumienia Grupy B8, doceniając czytelny zamiar nakierowany na wskazanie możliwości uproszczenia i ujednoczenia obowiązujących procedur, pragną wskazać, że źródło obecnej zapaści w stosowaniu ustawy Prawo budowlane leży w samej konstrukcji tego dokumentu. Jego wielokrotne, niesystemowe aktualizacje, nieprecyzyjny zapis legislacyjny, niejednoznaczność rozstrzygnięć, a miejscami wręcz wewnętrzne sprzeczności nie znikną w wyniku sformalizowania wniosku o pozwolenie na budowę. Dlatego też członkowie Grupy B8 są zdania, że w pierwszej kolejności niezbędne są pilne prace legislacyjne, które dopiero mogą być systematyzowane we wzorach wniosków i oświadczeń. Czynności te należy - w opinii Grupy B8- prowadzić w koordynacji z działaniami Komisji

Kodyfikacyjnej. Dopiero taki scenariusz może przynieść tak oczekiwane przez całe środowisko realne uproszczenia i ujednoczenie prawa w tym zakresie.

Gdyby jednak rozważać wprowadzenie rozwiązania zaproponowanego w projekcie z dnia 4 kwietnia 2013 r., niezbędnym byłoby w opinii B8 wprowadzenie następujących propozycji:

1. **Zapis, że dokumenty wyszczególnione jako załączniki we wniosku o pozwoleniu na budowę stanowią katalog zamknięty czy też otwarty**, a co za tym idzie, czy organ dokonujący weryfikacji wniosku ma uprawnienie do żądania od inwestora występującego z wnioskiem, innych dokumentów, które nie zostały wyszczególnione w formularzu wniosku.
2. Zmianę formuły umieszczonej pod wnioskiem (pod miejscem na datę i podpis pracownika organu), w postaci informacji o tym, iż **złożenie wniosku wszczyna postępowanie administracyjne w przedmiocie pozwolenia na budowę**, (bez względu na prawidłowość i kompleksowość pod względem formalnym przedłożonego wniosku).
3. **Określenie czasu weryfikacji złożonego wniosku o pozwoleniu na budowę pod względem formalnym przez organ**. Odpowiedni, proponowany przez nas termin na ocenę wniosku z punktu widzenia kompletności i prawidłowości wypełnienia wniosku to termin 7-dniowy.
4. Wprowadzenie wymogu wskazania przez pracownika organu podstawy prawnej, z której wynika konkretny brak formalny wniosku **o obowiązek zawarcia uzasadnienia tej podstawy prawnej** (przy sprawdzaniu kompletności wniosku).
5. Umieszczenie w opcjach zamierzenia budowlanego do wyboru inwestora również opcji: **przebudowy oraz rozbiórki obiektu budowlanego** jako przykładów robót budowlanych, o których pozwolenie można wnioskować.
6. Uzupełnienie danych w zakresie zamierzenia budowlanego poprzez dodanie (obok informacji o inwestorze i adresie zamierzenia budowlanego), informacji o: autorze projektu budowlanego poprzez **podanie imienia i nazwiska projektanta** oraz **podanie numeru jego uprawnień budowlanych** oraz jednocześnie (równoległe) z powyższymi zmianami znowelizowanie przepisów *Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów rejestrów wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę z dnia 11 lutego 2009 r. (Dz.U. Nr 23, poz. 135 z późn. zm.)*, **poprzez rozszerzenie treści danych w rejestrze wniosków o pozwoleniu na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę (prowadzonych zarówno w formie pisemnej jak i elektronicznej), o dane dotyczące autora projektu (poprzez podanie jego imienia i nazwiska) wraz z numerem jego uprawnień budowlanych**.

Konieczność umieszczenia powyższych danych jako obligatoryjnych w treści wniosku o pozwolenie na budowę uzasadnia poniższa argumentacja.

Ad. 1.

Dla szybkości i jasności postępowania w sprawie pozwolenia na budowę niezbędne jest określenie wszelkich możliwych wymaganych w trakcie postępowania dokumentacji, a przede wszystkim wskazanie, czy organ administracji oprócz załączników podanych w treści formularza wniosku może żądać od inwestora innych, nie wymienionych dokumentów. Określenie w projekcie rozporządzenia, iż podane załączniki stanowią zamknięty katalog bądź, że stanowią katalog otwarty usunie wątpliwości interpretacyjne mogące powstać w procesie stosowania prawa. Co więcej, znacznym ułatwieniem pracy zarówno inwestora, jak również pracownika organu, będzie wskazanie na zamknięty katalog dokumentów wymienionych w projekcie rozporządzenia, stawiając w sposób jasny, jednoznaczny i nie budzący wątpliwości ocenę kompletności wniosku.

Ad. 2.

Na gruncie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, postępowanie administracyjne wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu (art. 61 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego). Złożenie wniosku o pozwolenie na budowę inicjuje postępowanie przed organem administracji, dlatego też formuła umieszczona na końcu wniosku w postaci zastrzeżenia, iż dopiero złożenie prawidłowo wypełnionego i kompletnego pod względem formalnym wniosku wszczyna postępowanie administracyjne w przedmiocie pozwolenia na budowę, budzi wątpliwości. Przede wszystkim sprzeciwia się to zasadzie wyrażonej w powyżej powołanym przepisie art. 61 § 1 procedury administracyjnej. Oczywistym jest bowiem, iż ewentualne braki formalne wniosku powinny skutkować wezwaniem o uzupełnienie wniosku. Niemniej jednak, moment wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie pozwolenia na budowę, następuje niezależnie od decyzji organu pozytywnie bądź negatywnie oceniającego kompletność wniosku (jego wymogi formalne). Ponadto, jak wynika z przepisu art. 61 § 3 kodeksu postępowania administracyjnego, datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. W związku z powyższym, postępowanie wszczyna żądanie – a w tym przypadku wnioski o pozwolenie na budowę – doręczone organowi. Dopiero bowiem po doręczeniu następuje ocena tego wniosku pod względem wymogów formalnych, a więc już w trakcie trwania procedury. Precyzyjne i prawidłowe określenie terminu wszczęcia postępowania ma zasadnicze znaczenie dla rozpoczęcia biegu terminu załatwiania sprawy, a przede wszystkim ze względu na konieczność zapewnienia stronie czynnego udziału w postępowaniu już od dnia jego wszczęcia.

Dodatkowo, nie został podany termin uzupełnienia wniosku. Zgodnie z art. 64 § 2 k.p.a., jeżeli podanie nie czyni zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że nie usunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

Mając na uwadze powyższe, samo złożenie wniosku powinno spowodować wszczęcie postępowania, a ewentualne braki formalne powinny być uzupełnione zgodnie z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego.

Ad 3.

Analogicznie jak w powyższym przypadku, po stronie organu również nie został sprecyzowany termin, w jakim ma zostać przez niego dokonana ocena kompletności wniosku o pozwoleniu na budowę pod względem formalnym. Wskazanie informacji o czasie weryfikacji złożonego wniosku o pozwoleniu na budowę pod względem formalnym przez organ, będzie wypełniało zamierzenie ustawodawcy – wskazane w uzasadnieniu projektu rozporządzenia – tj. „skrócenie procedury budowlanej”, a co za tym idzie, szybkie załatwienie sprawy. Odpowiedni, proponowany przez nas termin na ocenę wniosku z punktu widzenia kompletności i prawidłowości wypełnienia wniosku to termin 7-dniowy. Termin ten będzie dla organu wystarczający do zapoznania się z przedłożonymi przez inwestora dokumentami oraz na wskazanie, jakie jeszcze dokumenty lub wymogi musi jeszcze spełnić.

Ad. 4

Ostatnim elementem wniosku o pozwolenie na budowę, stanowiącego załącznik do projektu rozporządzenia jest część formularza dotycząca sprawdzenia przez pracownika organy kompletności wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku w projekcie przewidziano obligatoryjne wskazanie podstawy prawnej, z której wynika ten brak. W naszej ocenie, samo podane przepisu prawa w tym zakresie będzie niewystarczające, dlatego też odpowiednie będzie podanie dodatkowo uzasadnienia wskazanej przez organ podstawy prawnej. Uzupełnienie wymogu wskazania przez pracownika organu podstawy prawnej, z której wynika konkretny brak formalny wniosku o obowiązek zawarcia uzasadnienia tej podstawy prawnej (przy sprawdzaniu kompletności wniosku), pozwoli na pełniejsze zrozumienie tego przepisu oraz wyeliminuje ewentualne wątpliwości lub zastrzeżenia, co podstawy prawnej wskazanej przez organ.

Ad 5.

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku o pozwolenie na budowę, już w swojej nazwie zawiera wskazanie na „budowę/rozbiórkę” danego obiektu budowlanego. Wskazanie więc zamierzenia budowlanego następuje już na etapie formułowania tytułu wniosku. Natomiast propozycja zawarta w projekcie rozporządzenia nawet w opcjach zamierzenia budowlanego nie wymienia rozbiórki ani też przebudowy obiektu budowlanego – pojęć wymienionych (obok budowy) jako robót budowlanych, którymi to posługuje się ustawa Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. Umieszczenie w opcjach zamierzenia budowlanego: przebudowy oraz rozbiórki obiektu budowlanego jako przykładów robót budowlanych, o których pozwolenie można wnioskować, będzie ułatwiało przede wszystkim pracę organu. Jednocześnie umieszczenie do wyboru inwestora również opcji rozbiórki i przebudowy zapewni

korelację pojęć zamierzenia budowlanego wskazanych w nowelizowanym rozporządzeniu z pojęciem robót budowlanych na gruncie ustawy Prawo budowlane.

Ad 6.

W ramach podejmowanych przez Okręgowe Izby Architektów RP działań mających na celu usunięcie naruszeń przepisów prawa budowlanego w procesie wydawania pozwoleń na budowę, poszczególne Okręgowe IARP występują do odpowiednich organów o udostępnienie informacji w zakresie ilości wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w poprzednich latach oraz o wyszczególnienie chronologiczne wszystkich decyzji o pozwoleniu na budowę z podaniem nazwy i adresu inwestycji oraz nazwiska i przynależności do Izby autora części architektonicznej projektu pozwoleń na inwestycje, w których występuje projekt, w którym występuje część architektoniczna projektu budowlanego, w tym projektu zagospodarowania terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego. Wnioskowane informacje dotyczące wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę z uwzględnieniem nazwisk i przynależności do Izby autorów projektów architektonicznych, mają na celu ujawnienie osób niewłaściwie wykonujących zawód architekta, jak również zapobieganie wykonywaniu zawodu architekta przez osoby nie posiadające wymaganych uprawnień. Przeprowadzone przez Okręgowe IARP w oparciu o udostępnione informacje analizy wykazały liczne nieprawidłowości w wydanych decyzjach o pozwoleniu na budowę, w postaci zatwierdzania projektów budowlanych autoryzowanych przez projektantów nie posiadających odpowiednich uprawnień do projektowania w specjalności architektonicznej, niezrzeszonych w Izbie Architektów RP.

Wprowadzenie w projekcie rozporządzenia zmian w postaci umieszczenia obligatoryjnej informacji w treści wniosku o pozwoleniu na budowę, o autorze projektu budowlanego (z podaniem jego imienia i nazwiska oraz numerem posiadanych uprawnień budowlanych) umożliwi sprawną realizację zadań samorządu zawodowego architektów mającą na celu usuwanie naruszeń prawa w procesie wydawania pozwoleń na budowę oraz uchroni przed wyżej opisanymi nieprawidłowościami, które mogą wystąpić w przyszłości.

Ponadto, dostrzegamy konieczność dokonania równoległe z powyższymi zmianami także nowelizacji *Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów rejestrów wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę z dnia 11 lutego 2009 r. (Dz.U. Nr 23, poz. 135 z późn. zm., dalej jako „Rozporządzenie”)*. Powyższe wynika z faktu, iż rejestry prowadzone przez Wydziały Architektury i/lub Budownictwa Starostw Powiatowych nie zawierają danych dotyczących nazwisk autorów projektów budowlanych, a jedynie numer wniosku o pozwoleniu na budowę oraz numer i tytuł decyzji o pozwoleniu na budowę stosownie do wzoru podanego w Rozporządzeniu. Brak tych danych, powoduje niemożliwość bezzwłocznego udzielenia wnioskowanych przez Okręgowe Izby Architektów RP informacji, ponieważ realizacja udostępnienia żądanych informacji wymaga niejednokrotnie konieczności sięgnięcia do archiwum i „przewertowania” przez pracowników Starostw Powiatowych

ogromnej ilości dokumentacji. Oczekiwanie na wnioskowane informacje stanowi niezmiernie utrudnienie i opóźnienie pracy Okręgowych IARP podejmujących działania mające na celu ujawnianiu nieprawidłowości w wydanych decyzjach o pozwoleniu na budowę, w postaci zatwierdzania projektów budowlanych autoryzowanych przez projektantów nie posiadających odpowiednich uprawnień do projektowania w specjalności architektonicznej.

Uzasadnieniem konieczności proponowanych przez zmian w projekcie rozporządzenia a także w Rozporządzeniu jest szczególny interes publiczny Izby Architektów RP w zakresie udostępniania informacji o autorach projektów wydawanych decyzji o pozwoleniu na budowę. Rozszerzenie indeksu danych we wniosku o pozwolenie na budowę oraz w rejestrze wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę (prowadzonych zarówno w formie pisemnej jak i elektronicznej), o dane dotyczące autora projektu wraz z numerem jego uprawnień usprawni i ułatwi pracę samorządu zawodowego architektów, zmierzającą do eliminacji niezgodnych z prawem aktów administracyjnych. Skuteczność i szczególną wagę działań samorządu zawodowego architektów obrazuje sytuacja, jaka miała miejsce w Słupsku, jesienią ubiegłego roku. Dzięki pracy Pomorskiej Okręgowej Rady IARP ujawnione zostały cztery decyzje wydane w Starostwie Powiatowym w Słupsku na podstawie projektów fikcyjnych architektów dotyczących rozbudowy lęborskiego ratusza (*Głos Pomorza Dziennik Pomorza Środkowego z dnia 22 października 2012; Dziennik Bałtycki z 27-28 października 2012 r.*). Podpisy fikcyjnych – nieistniejących architektów pod projektami złożonymi w celu uzyskania pozwolenia na budowę wskazywały na osoby nie należące do Izby Architektów RP, natomiast podane numery weryfikacyjne były numerami należącymi do innych architektów.

Mając na uwadze powyższe, zwracamy się z wnioskiem o uwzględnienie powyższych propozycji zmian w przedmiotowym projekcie z dnia 4 kwietnia 2013 r., a także uwzględnienia propozycji nowelizacji *Rozporządzenia w sprawie wzorów rejestrów wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę z dnia 11 lutego 2009 r.*

Wojciech Gęsiak, architekt IARP
Prezes Krajowej Rady

Waldemar Jasiewicz, architekt IARP
Sekretarz Krajowej Rady